

Kommunen 3.0-FAQ

Svar på 16 ofte stillede
spørgsmål

Til inspiration
i arbejdet med
Kommunen 3.0

Forord

Kommunen 3.0 er et paradigmeskifte i Skanderborg Kommune for, hvordan borgere og kommune samarbejder.

Som hjælp til at arbejde med Kommunen 3.0 på den enkelte arbejdsplads har vi lavet en samling af materialer på medarbejderportalen. Der kan du finde film, som fortæller om Kommunen 3.0, en fællesskabsavis med eksempler på Kommunen 3.0 og så dette planchesæt.

Planchesættet besvarer grundlæggende spørgsmål om Kommunen 3.0. Det er tænkt som baggrundsinformation og støtte til drøftelser med medarbejdere og andre om Kommunen 3.0.

Skanderborg, oktober 2014

Koncernledelsen

Indhold

- Spørgsmål 1: Hvad er Kommunen 3.0?
- Spørgsmål 2: Hvad er målene med Kommunen 3.0?
- Spørgsmål 3: Hvordan kan Kommunen 3.0 skabe et stærkere samfund?
- Spørgsmål 4: Hvorfor har vi brug for et nyt udtryk som Kommunen 3.0?
- Tre forskellige paradigmer for, hvordan vi opfatter en kommune
- Spørgsmål 5: Hvordan kan Kommunen 3.0 være et bedre sted at være borger?
- Der er mange måder at være aktiv borger på i sit eget liv, i små og store fællesskaber
- Spørgsmål 6: Hvordan kan Kommunen 3.0 være et bedre sted at være medarbejder?
- Spørgsmål 7: Hvad er medarbejderens rolle i Kommunen 3.0?
- Spørgsmål 8: Hvad kræver Kommunen 3.0 af den enkelte medarbejder?
- Spørgsmål 9: Hvordan hænger Kommunen 3.0 sammen med vores faglighed?
- Kommunen 3.0 slår igennem i alle typer af opgaver
- Spørgsmål 10: Hvad siger lederprofilerne om Kommunen 3.0?
- Spørgsmål 11: Hvad kræver Kommunen 3.0 af den enkelte leder?
- Spørgsmål 12: Hvordan slår Kommunen 3.0 igennem i Byrådets arbejde?
- Spørgsmål 13: Hvad er ændret i Byrådets arbejde?
- Spørgsmål 14: Hvordan mærkes den nye politikerrolle i Kommunen 3.0?
- Spørgsmål 15: Hvordan kan Kommunen 3.0 styrke folkestyret?
- Spørgsmål 16: Hvordan kan vi arbejde med Kommunen 3.0 i vores team?

1. Hvad er Kommunen 3.0?

- Kommunen 3.0 er et paradigmeskift - en ny grundopfattelse af, hvad en kommune egentlig er.
- Med det nye syn på kommunen følger også et nyt syn på, hvad der er borgerens, medarbejderens, lederens og politikerens roller, og hvordan vi løser opgaverne.
- Kommunen 3.0 er en bevægelse væk fra tænkningen om, at kommunen er en managementstyret servicevirksomhed, frem til en tænkning om, at kommunen er et politisk ledet lokalsamfund, hvor borgerne sætter deres ressourcer i spil sammen med andre.

2. Hvad er målene med Kommunen 3.0?

- Kommunen 3.0 er et paradigmeskift. Det vi vil op når er
 - bedre livsvilkår for hver enkelt borger (se spørgsmål 5)
 - bedre arbejdsvilkår for hver enkelt medarbejder (se spørgsmål 6)
 - et stærkere samfund båret af stærkere små og store fællesskaber. Der er ingen økonomiske incitamenter bag Kommunen 3.0 (se spørgsmål 3)

3. Hvordan kan Kommunen 3.0 skabe et stærkere samfund?

- Kommunen 3.0 er vores strategi for at skabe et stærkere samfund, hvor små som store, formelle som uformelle fællesskaber og relationer mellem mennesker – medborgere som professionelle – er bærende for det gode liv.
- Det giver mulighed for, at alle borgere kan bidrage med netop de ressourcer de har og på dem måde, får vi et samfund, hvor alles ressourcer kommer i spil. Dermed kan vi i fællesskab løfte flere og større opgaver i samfundet. Det betyder også, at Skanderborg Kommune vil være et attraktivt sted at bo og have virksomheder set i både et nationalt og internationalt perspektiv.

4. Hvorfor har vi brug for et nyt udtryk som Kommunen 3.0?

- I de fleste fag er der i øjeblikket tendenser, der bygger på samme tænkning som Kommunen 3.0: Eksempelvis 'inklusion' i den pædagogiske verden, 'hverdagsrehabilitering' i plejesektoren, 'grønne partnerskaber' i naturforvaltningen, 'dobbelt KRAM' på sundhedsområdet, 'digital selvbetjening' inden for borgerservice, 'samspil med de frivillige' på det sociale område og 'resurseorienteret tilgang' på beskæftigelsesområdet.
- Men vi har brug for det fælles begreb - Kommunen 3.0 - fordi
 - Det er lettere at samarbejde på tværs af sektorer, når vi har et fælles (inkluderende) sprog og ikke alene de forskellige faglige (ekskluderende) sprog.
 - Det fælles udtryk, kommunen 3.0, understreger, at de nye tendenser ikke blot er noget, vi passivt vil iagttage og lade os punktvis inspirere af – vi vil aktivt præge udviklingen og aktivt forandre til det bedre.

Tre forskellige paradigmer for, hvordan vi opfatter en kommune

Paradigme	Kommunen 1.0	Kommunen 2.0	Kommunen 3.0
Kommunen betragtes som..	..en myndighed	..en servicevirksomhed	..et lokalt fællesskab
Kommunen møder borgerne som..	..undersætter	.. kunder	..ansvarlige samfundsborgere med resurser
Politikernes opgave er..	..at afgøre enkeltsager	..at styre organisationen	..at lede lokalsamfundet
Politikerne virker ved at..	..behandle sager på formelle møder med formelle dagsordener	..sætte mål og økonomiske rammer i dialog med fagfolk og kunder	..præge dagsordenerne og stimulere aktiviteten i lokalsamfundet
Politikerne har kontakt med..	..få borgere gennem afgørelser af enkeltsager	.. flere borgere gennem dialog med brugerråd og borgerinvolvering i planlægning	..mange flere borgere gennem events, bevægelser og kommuneinvolvering fra aktive borgere
Succeskriteriet for den gode kommune er..	..retssikkerhed	..faglig kvalitet, kundetilfredshed og effektivitet	.. et attraktivt og innovativt lokalsamfund, hvor alles resurser er i spil
Den gode medarbejder er fagligt dygtig og er..	..optaget af det korrekte og retfærdige	..serviceminded, imødekommende og kan leve sig ind i borgerens behov	..optaget af at finde resurserne hos alle, bringe mennesker sammen i fællesskaber, facilitere og støtte
Den gode leder har fokus på..	..at huske reglerne	..styring	..ledelse

5. Hvordan kan Kommunen 3.0 være et bedre sted at være borger?

- Forskning og almindelig livserfaring viser, at det er afgørende for vores trivsel, helbred og livskvalitet, både som barn og voksen, at vi har mulighed for at være en del af fællesskabet, være aktive, tage ansvar og være til nytte for andre end os selv.
 - Genoptræning af hofteopererede tilrettelægges nogle steder med inspiration i de klassiske mødre-/barselsgrupper: Hoftegruppen modtager i fællesskab kirurgens orientering om operationen, opereres på samme dag, går til genoptræning sammen og danner i de følgende måneder et fællesskab til gensidig støtte og opmuntring.
 - En skole har organiseret sig, så hver elev i de yngste klasser har en fast ven fra en af de ældste klasser. Det giver mening, fællesskab, tryghed og stolthed, både for det lille og for det store skolebarn.
 - En ung mand med hjerneskade er hjælpetræner i FC Skanderborg for klubbens yngre målmænd. Den unge mand får spillet fodbold, klubben får en ekstra hånd, og børnene lærer at omgås en, som ser lidt anderledes ud og taler på en anden måde.

Der er mange måder at være aktiv borger på i sit eget liv, i små og store fællesskaber

Holger på 85, der af sosu-hjælperen har lært at støvsuge sin stue selv

Anton på 19, der i UU har lært at tro på, at han selv kan finde sig et job

Viggo på 75, der vasker for sin demente kone på ældre-centret

Fatme på 28, der læser op på sit moders-mål for sine børn, så de bedre kan lære dansk

Hannibal på 13, der er chauffør på 'gåbussen'

Eva på 42, der er trivsels-ambassadør i sin datters klasse

1. B, der på skift passer klassens skildpadde i weekenden

Ulla på 54, der har KOL og under-viser andre i at leve med KOL

Cecilie på 31, der hjælper sig selv og andre i mødre-gruppen

Sofie på 17, der er taekwondo-træner

Esben på 43, der laver musikfestival

Kirsten på 61, der er vågekone

Angelo på 59, der er formand for Integrations-rådet

Lilly på 64, der er byråds-medlem

Nanna på 18, der er i bestyrelsen for Ungdoms-skolen

Aktiv i eget liv

Aktiv i egen familie

Aktiv i egen institution

Aktiv i nære netværk

"Aktiv Classic"
Aktiv i civilsamfundet

Aktiv i kommunens ledelse

Skanderborg
Kommune

6. Hvordan kan Kommunen 3.0 være et bedre sted at være medarbejder?

- Vi får skabt åbne institutioner, hvor 'dem-og-os' nedbrydes – hvor borgere og brugere ikke længere er krævende kunder, men mennesker, der har resurser og tager medansvar, bakker op, hjælper til og får bedre blik for, hvor dygtige de fagprofessionelle er.
- Det er et ledelsesansvar at sikre et godt samspil mellem borgere og professionelle, så begge parter føler sig værdsat, og så de fagprofessionelle oplever at få bedre overskud til at gøre dét, de er bedst til.
 - *Fx er det bedre at være klasselærer i en klasse, hvor forældrene bakker op og danner en støttegruppe, der hjælper læreren, end at være lærer i en klasse, hvor forældrene danner et forældreråd til at formidle krav og kritik*
 - *Fx er det bedre at være medarbejder på Kompetencecenteret, når man får en borger, som er i nyttejob, til at være mentor for en borger, som fx har en psykisk sygdom eller et misbrug, og dermed hjælper dem tættere på at kunne forsørge sig selv*

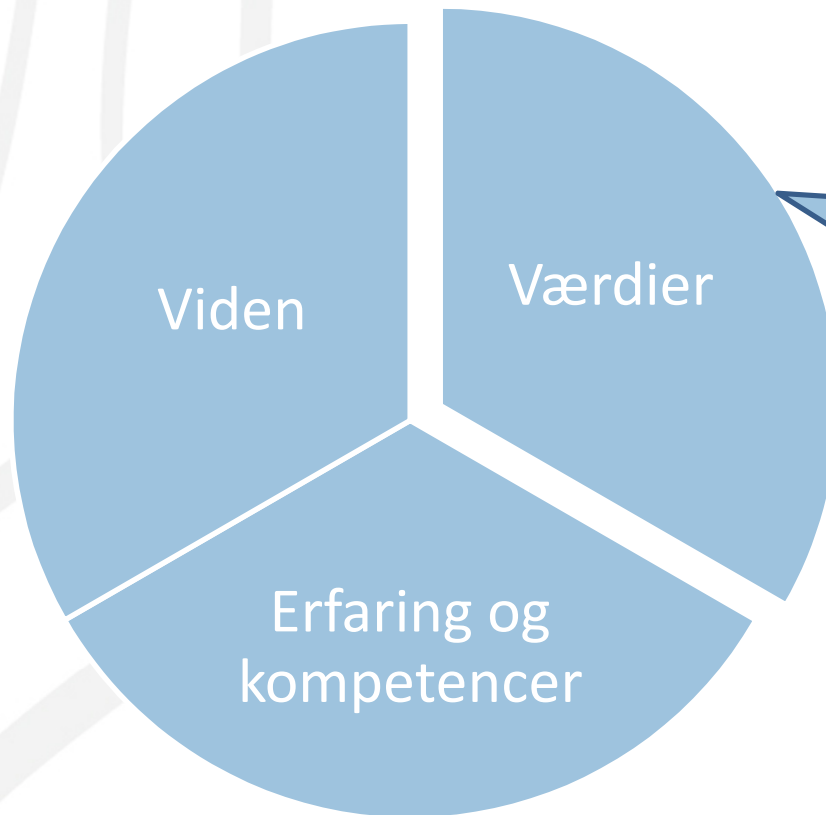
7. Hvad er medarbejdernes rolle i Kommunen 3.0?

- I Kommunen 3.0 er det borgeren, som er ansvarlig for sin egen sag eller opgaven, mens det er medarbejderens rolle at bidrage til og understøtte, at opgaven/sagen bliver løst.
- Målet er at finde den bedste løsning inden for rammerne snarere end altid, at den finde den fagligt optimale løsning.
- Medarbejderen kommunikerer med borgerne i et sprog, som anerkender borgernes ressourcer, og at man skal finde løsninger sammen.

8. Hvad kræver Kommunen 3.0 af den enkelte medarbejder?

- Kommunen 3.0 indgår i alle profiler i vores nye ledelses-grundlag. I medarbejderprofilen står:
 - Medarbejdere forstår Kommunen 3.0 og evner at omsætte tænkningen i de daglige arbejdsopgaver
- Det indebærer, at hver enkelt medarbejder sammen med kolleger og ledelse
 - reflekterer over Kommunen 3.0 og hjælpes ad med at oversætte tankegangen til egen arbejdssituation og egen faglighed
 - tager aktivt stilling til vores mission og rolle i Kommunen 3.0
 - finder eksempler, hvor Kommunen 3.0 allerede er en realitet i hverdagen
 - bruger Kommunen 3.0 som basis for kreativ nytænkning
 - finder områder, hvor vi skal ændre faglighed og menneskesyn, så det bliver en del af fagligheden at finde resurser hos alle borgere og sætte dem i spil i fællesskab med andre borgere - og dermed ændre adfærd – fx at vurdere, hvornår man som medarbejder skal flytte fra bordenden til lidt længere hen ad langsiden

9. Hvordan hænger Kommunen 3.0 sammen med vores faglighed?

- Alle mennesker har resurser
- Alle mennesker er aktive i deres eget liv
- Medarbejdere og borgere skaber løsninger i fællesskab

9. Hvordan hænger Kommunen 3.0 sammen med vores faglighed?

- Vores adfærd og de valg, vi træffer på en almindelig arbejdsdag, udspringer af vores faglighed.
- Fagligheden er dels viden, kompetencer, erfaringer og de værdier, som udgør vores grundlæggende forestilling om, hvor vi kan opnå resultater og gøre en positiv forskel i vores arbejdsliv.
- Kommunen 3.0 er en del af fagligheden – nemlig de værdier som lægger til grund for relationerne, som vi har til andre mennesker.
- I Kommunen 3.0 har alle borgere resurser og er aktive i deres eget liv.

Kommunen 3.0 slår igennem i alle typer af opgaver

Medarbejder sikrer sammenhængende forløb for borgerne, hvor de oplever sig inddraget som den væsentligste aktør i et sammenhængende og målrettet forløb frem mod størst mulig grad af selvstændighed og selvforsørgelse

Medarbejder skaber rammerne for, at borgere med kronisk lidelse underviser andre borgere med samme lidelse

Medarbejder indgår i dialog med borgere om ansøgning om spildevandsanlæg og finder en løsning, hvor anlægget kan ændres, så det lever op til retningslinjerne

Medarbejder inddrager erhvervsfolk i vurderingen af kontanthjælpsmodtageres iværksætterforslag

Medarbejder i vejledermentor-teamet bringer borgere sammen i nogle fællesskaber, i stedet for at tilbyde indsatsen i borgeres eget hjem

I inklusionsstrategien har forældreperspektivet fået en langt mere central rolle - en rolle, hvor forældrene er medansvarlige for, at alle børn får muligheder for at være med i fællesskaberne. Ledere og medarbejderne understøtter, at der med forældrene som hovedaktører etableres netværk for børn. F.eks. børn med hørenedsættelser, børn, der har været i familiebehandling og forældrekurser.

Medarbejder faciliterer processer, således at en gruppe af kvinder med anden etnicitet end dansk bliver medskabere af velfærd for andre kvinder – det vil sige ”bydelsmødre”, som hjælper kvinder inden for sundhed.

Medarbejder vejleder og faciliterer, at der bliver bygget en badebro, som borgere har taget initiativ til

Lønmedarbejderen tager udgangspunkt i den enkelte leders kompetencer og ressourcer i forhold til at hjælpe med lønmæssige og personalemæssige udfordringer. Lønmedarbejderen har fokus på at lederne er forskellige og møder dem med det menneskesyn

Medarbejder i informationen hjælper kun de borgere, som har brug for hjælp – andre borgere betjener sig selv

Medarbejder sikrer sammenhængende og meningsfyldte forløb på tværs af sektorer for kommende og nybagte familier. Her faciliterer medarbejderne processer for ”familier som hjælper familier”, og hvor mestringsperspektivet er sigtet – det vil sige er familieiværksættere. Det private erhvervsliv understøtter også disse processer, f.eks. banker i kommunen. P

Medarbejder finder unge, som styrer et eftermiddagstilbud, hvor andre unge kan komme, fx som har brug for hjælp til at finde praktikplads

10. Hvad siger lederprofilerne om Kommunen 3.0?

- I lederprofilerne står der om Kommunen 3.0:
 - Ledere af medarbejdere kan italesætte og omsætte Kommunen 3.0 ift. medarbejderne og deres opgaveløsning
 - Ledere af ledere kan inddrage egne ledere i at skabe klare mål for, hvordan Kommunen 3.0 omsættes på ledernes områder, og de italesætter og formidler de gode historier om Kommunen 3.0
 - Kontraktholdere sikrer, at Kommunen 3.0 omsættes til virkelighed inden for området, og de italesætter og formidler de gode historier om Kommunen 3.0
 - Fag- og stabschefer og direktører omsætter Kommunen 3.0 til virkelighed i organisationen

11. Hvad kræver Kommunen 3.0 af den enkelte leder?

- Lederen må være klar over, at kommunen 3.0 kan indebære en betydelig omstillingsproces for den enkelte medarbejder, fordi det er dybtliggende faglige normer og overbevisninger, der måske skal gøres op med.
- Derfor er det ikke nok med styring via mål, lederprofiler, kontrakter osv. – der er brug for ledelse via personligt engagement, motivation, involvering, story-telling, rollemodel-arbejde osv.

12. Hvordan slår Kommunen 3.0 igennem i Byrådets arbejde?

- Kommunen 3.0 er et forsøg på at udtrykke en tendens, der går igen i mange af Byrådets politikker fra de senere år.
 - Politikken, ”Den bedste start på livet” tager udgangspunkt i at understøtte forældrenes egne kompetencer og at styrke samspillet mellem professionelle og frivillige.
 - Sundhedspolitikken består bl.a. af denne vision: ”Den enkelte borger tager ansvar, og udsatte børn og voksne inviteres ind i sunde og rummelige fællesskaber.”
 - Socialpolitikken har denne overordnede vision: ”Et socialt ansvarligt fællesskab, hvor alle kan bidrage.”
 - Arbejdsmarkedspolitikken har bl.a. denne tilgang til opgaveløsningen: ”Jobparate og åbenlyst uddannelsesparate ledige skal straks i gang efter mindsteindgrebsprincippet; uddannelsesparate og aktivitetsparate ledige skal efter mindsteindgrebsprincippet aktiveres straks med fokus på ressourcer frem for begrænsninger.”
 - En sammenhængende arbejdsmarkedspolitik (citater følger fra Anja)

13. Hvad er ændret i Byrådets arbejde?

- Styrelsesvedtægten er blevet ændret til denne byrådsperiode:
 - Byrådet har udarbejdet en udviklingsstrategi med ni temaer, der skal arbejdes med i byrådsperioden
 - Der bliver nedsat fire § 17, stk. 4-udvalg, hvor politikere i samarbejde med borgere, erhvervslivet og andre arbejder med emnerne fra Byrådets Udviklingsstrategi
 - De øvrige temaer fra udviklingsstrategien behandles i de stående udvalg

14. Hvordan mærkes den nye politikerrolle i Kommunen 3.0?

- I kommunen 3.0 er politikerrollen ikke bare et spørgsmål om at lytte til borgerne, men i lige så høj grad et spørgsmål om at påvirke borgerne - altså aktivt politisk lederskab i lokalsamfundet.
- Politikere ledere og inspirere i samarbejdet med borgerne. Eksempler er:
 - Klimafesten: Formanden for Miljø- og Planudvalget har sat sig i spidsen for en bevægelse, der skal få os til at leve mere klimavenligt – flere tusinde borgere har støttet op, bl.a. gennem konkurrencer om at nedsætte CO₂-udslip.
 - Ta' Del-bevægelsen: Byrådsmedlemmer er med i en bevægelse, hvor målet er at få borgere og virksomheder med på i højere grad at skabe inkluderende fællesskaber og rummelighed for socialt udsatte.
 - Projektforum Galten-Skovby har som mål at få lokalsamfundet til at blomstre gennem en rigdom af projekter og tiltag. Et byrådsmedlem er formand for bestyrelsen.

15. Hvordan kan Kommunen 3.0 styrke folkestyret?

- Mange siger, at det kommunale selvstyre svinder ind. Det er rigtigt, hvis man lever i en kommunen 2.0-tænkning, hvor det blot er politikernes rolle at lytte til borgerne og opfylde deres servicebehov. Staten styrer mere og mere af serviceproduktionens detaljer gennem sin lovgivning.
- Men med Kommunen 3.0 er byrådspolitikerne i gang med at udvikle en ny rolle og nye måder at løse opgaver på og dermed udvikle det lokale demokrati. Her er politikerne det lokale lederskab i et aktivt lokalsamfund. Politikerne leder gennem samtale, inspiration, anerkendelse, ideer og initiativer. Den opgave er måske den allervigtigste – og den er ikke begrænset af snærende lovgivning.

16. Hvordan kan vi arbejde med Kommunen 3.0 i vores team?

- Måske kan arbejdet med Kommunen 3.0 bygges op om spørgsmål som disse:
 - Hvor har vi gode eksempler på Kommunen 3.0 i vores praksis allerede i dag?
 - Hvornår møder vi borgerne som kunder, og hvornår møder vi dem som ansvarlige mennesker med resurser?
 - Hvordan passer Kommunen 3.0 med det, vi anser for faglighed og vores menneskesyn i dag?
 - Hvordan kan vi beskrive en ny faglig mission, der er inspireret af Kommunen 3.0?
 - Tror vi på, at den ny mission er en gevinst for borgerne, fagligheden og arbejdsmiljøet?
 - Hvad er det første, vi skal gøre? Og hvordan véd vi, når det lykkes?
 - Bruger vi i hverdagen ord og talemåder, der hører til i kommunen 2.0 (fx service og kunde), og som vi derfor skal aflære?